

**XXX TORI VALLA RAAMATUKOGU
2021. AASTA TEGEVUSE ARUANNE**

Sindi 2022

Sisukord

Sissejuhatus	4
1. Põhilised tegevussuunad	4
1.1 Koroonaviiruse mõju	4
2 Juhtimine	6
2.1 Raamatukogude võrgu struktuur ja nõukogud:	6
2.2 Eelarve	6
2.3 Projektid.....	6
2.4 Personalikoosseis, juhtimine ja areng	7
2.4.1 Ülevaade täienduskoolitusest	7
2.4.2 Maakonnaraamatukogu korraldatud koolitused	8
2.4.3 Raamatukogutöötajate avalikud esinemised	8
2.4.4 Erialahariduse omandamine	8
2.4.5 Töötajate tunnustamine	9
2.5 Raamatukogu haldusjuhtimine	9
2.5.1 Juurdepääs liikumispuudega inimesele	9
2.6 Raamatukogu arendustegevused infotehnoloogia valdkonnas.....	9
3. Kogud komplekteerimine ja töötlemine	9
4. Lugejateenindus ja raamatukoguteenused.....	11
4.1 Avaliku teabe kättesaadavaks tegemine	11
4.2 Raamatukogu kasutamine ja teenused.....	11
4.3 RVL teenindus.....	12
4.4 Laste- ja noorteteenindus	12
4.4.1 Laste-ja noortekirjanduse komplekteerimine	13
4.4.2 Laste-ja noorte raamatukogu kasutamine.....	13
4.4.3 Laste-ja noorteteenindus, s.h lugemisharjumuste kujundamine ja arendamine	13
4.4.4 Laste- ja noorteüritused	14
4.5 Erivajadustega sihtrühmade teenused	14
4.6 Raamatukogu kui kohalikku pärandit jäädvustav, elukestvat õpet toetav ja vabaaja võimalusi pakkuv kultuurikeskkond	14
4.6.1 kohalikul tasandil	14
4.6.2 riiklikul tasandil.....	16
4.6.3 rahvusvahelisel tasandil.....	16
4.7 Raamatukogu koolituskeskusena kasutajatele	16

4.8 Raamatukoguteenuse turundus ja väljaanded.....	17
4.9 Andmebaasid.....	18
5. 2022. aasta tegevused.....	18
LISA 1. Personali koolitus	19
LISA 2. Raamatukogutöötajate avalikud esinemised.....	19
LISA 3. Raamatukogude ehitamine, renoveerimine, remondid.....	20
LISA 4. Laste ja noorteüritused	20
LISA 5. Raamatukoguteeninduse maakondliku koordineerimise ülesannete täitmine.....	23

Sissejuhatus

Tabel 1

Maakonna/li nna nimi	Elanike arv (01.12.2 0)	KOV-de arv maakonn as	Üldkasutatav ate raamatukogu de arv	Harukogu de arv	Teenindus punktide arv	Kokku
Tori Valla Raamatukog u	11952		1	6	1	

1. Põhilised tegevussuunad

Paljud planeeritud ettevõtmised jäid COVID viiruse tõttu ainult plaanideks.

- 2021. aastal teostati Are haruraamatukogus ühe ruumi remont. Tulemusena valmis laste lugemispesa, mille seina kaunistab Maris Välja poolt loodud seinamaal.
- Tähistati Tori Valla Raamatukogu II lasteraamatupäeva, kuhu oli kutsustud 67 last, kellele anti üle tänutäheks eesti kirjaniku raamat. Lugejate valimise aluseks oli programm Urram (2020. aastal enim raamatuid laenutanud lapsed).
- Sindi haruraamatukogule soetati projektiga „COVID-19 puhangust tingitud erakorraline abi kultuurikorraldaja teenuse, toote, äriprotsessi või ärimudeli ümberkorraldamiseks“ raamatukapp.
- Sauga haruraamatukogule soetati raamatukapp Tori valla raamatukogu eelarvest.
- Suigu ja Tori haruraamatukogule soetati raamatute tagastuskastid. 2021. aastast on kõikides Tori valla raamatukogudes olemas võimalus tagastada raamatuid ööpäevaringselt.
- Esimest hooaega toimus võistlugemine täiskasvanutele „Lugemise proovikivi“.
- Sindi haruraamatukogus alustas tegevust Raamatukohvik täiskasvanutele
- Tori bussijaamas avati „Rändaja raamatukogu“, mille toimimise eest vastutab Tori haruraamatukogu raamatukoguhoidja. Are bussijaamas toimib sama ettevõtmine juba teist aastat.
- Detsembris viisime läbi kasutajate rahulolu-uuringu (tulemused selguvad 2022. veebruaris).
- Kampania „Vanapaber pole praht“ läbiviimine koostöös Sauga avatud noortekeskuse ja OÜ Paikrega.

1.1 Koroonaviiruse mõju

TEENUS

- Märtsist maini haruraamatukogudesse sisse ei pääsenud - raamatute väljastamine toimus kontaktivabalt raamatukogu lahtioleku ajal raamatukogude ukse juures. Raamatud pakiti kotti, millele kirjutati lugeja nimi. Lastele said teavikuid reserveerida ja laenutada vanemad. Tagastamiseks mõeldud raamatud sai jätta raamatukogu tagastuskasti või vastavale kohale. Päringutele vastati telefoni, FB ja e-posti teel.

Avalikus internetipunktis oli võimalus kasutada arvutit vajalike toimingute tegemiseks.

- Uueks teenuseks oli inimeste nõustamine Covid digitõendite genereerimisel ja väljatrükil.
- Sauga ja Sindi haruraamatukogudes paranes teenus raamatukappide kasutuselevõtuga alates 1. septembrist.
- Lastele viidi Sindi haruraamatukogus Lugemisisu projekti raames läbi veebipõhiseid tunde.
- Are Kooli mälumängud toimusid veebikeskkonnas.

TARISTU

- Tori valla raamatukogu harukogud on varustatud kaasaegse arvutipargiga (rendiarvutid).
- Tori haruraamatukogule soetati uus koopiamasin.
- Sindi haruraamatukogule soetati raamatukapp projektiga „COVID-19 puhangust tingitud erakorraline abi kultuurikorraldaja teenuse, toote, äriprotsessi või ärimudeli ümberkorraldamiseks“
- Sauga haruraamatukogule soetati raamatukapp Tori Valla Raamatukogu eelarveliste vahenditega.
- Viis haruraamatukogu said uued mobiiltelefonid.

EELARVE

Eelarves kärpeid ei tehtud. Kõikidele töötajatele maksti aasta lõpus ka jõulupreemiat.

TÖÖKORRALDUS

- Sindi haruraamatukogu töötajatel (3 töötajat) võimaldati teha kaugtööd ja käidi tööl vahetustega. Kaugtööna oli võimalus koostada interaktiivseid mängu, vormistada raamatukogu kroonikat ja täiendada raamatukogu kodulehte.
- Tammiste välisteeninduspunkti töötaja käis tööl Sauga või Sindi haruraamatukogus. Põhjuseks, et Tammiste välisteeninduspunkt, mis asub Tammiste lasteaias, oli suletud 1. jaanuarist kuni 7. oktoobrini.
- Ühe töötajaga haruraamatukogudes kaugtöövõimalus puudus.

PARIMAD UUED PRAKTIKAD

- Väljakutse oli, kuidas säilitada kontakt raamatulugejaga.
- Kuidas jätkata Lugemisisu programmiga.
- Raamatukappide nii kiire soetamine oli kindlasti seotud viiruse levikuga.
- Koroonaviiruse levikust tulenevalt oli suurem veebikoosolekute ja -koolituste laialdane rakendamine, millest oli võimalus raamatukoguhoidjal osa võtta ilma kuskile kohale sõitmata.

2 Juhtimine

2.1 Raamatukogude võrgu struktuur ja nõukogud:

Tori valla raamatukogul on kuus haruraamatukogu ja üks väliseeninduspunkt. Toimus muudatus raamatukogu struktuuris. 1. jaanuarist -18. juunini oli Sindi haruraamatukogus 4,5 ametikohta. 0,5 töökohaga inimene lahkus omal soovil ja edasi jätkati nelja inimesega. Nendest kolm on täiskohaga raamatukoguhoidjad ja üks maja perenaine.

Tori Valla Raamatukogu nõukogu pidas ühe väljasõidukoosoleku 28.septembril. Väljasõidul tehti ringkäik kõikidesse Tori Valla Raamatukogu haruraamatukogudesse. Külalisena oli kutsutud ka valla raamatukogu direktor Ene Michelis.

2.2 Eelarve

Tabel 2

Põhieelarve	Seisuga 31.12.20. €	Seisuga 31.12.21 €	Muutus %
Eelarve kokku	178 400	219 527	+23,1%
sh keskraamatukogu			
Personalikulu	127 942	146 361	+14,4%
sh keskraamatukogu			
Komplekteerimiskulu	45 000	48 837	+8,5%
sh KOV-lt	19 650	22 137	+12,7%
sh riigilt	25 350	26 700	+5,3%
sh keskraamatukogu			
sh KOV-lt			
sh riigilt			
Infotehnoloogiakulu	5 458	8 933	+63,7%

2.3 Projektid

Tabel 3 (täielik loetelu)

Projektid, toetused (Kellelt saadud?)	Periood	Eraldatud summa	Projekti üldmaksumus
Projekt „COVID-19 puhangust tingitud erakorraline abi kultuurikorraldaja teenuse, toote, äriprotsessi või ärimudeli ümberkorraldamiseks“ (EV Kultuuriministeerium/Tori vald)	Juuli-august 2021	7320 eurot	7500 eurot
Lugemispesa kujundamine Are haruraamatukogus (HTM/Tori vald)	Juuni 2021	900 eurot	900 eurot
Tori Valla Raamatukogu II lasteraamatupäev (HTM/Tori vald)	September-oktoober 2021	860 eurot	860 eurot
Suvine lugemisbingo lastele	Juuni-august 2021	270 eurot	270 eurot

Kriisiabi - era ja KOV kultuurikorraldajate teenuste ümberkorraldamine

- Teavikute laenutamine toimub lugeja soovi korral kontaktivabalt ja turvaliselt
- Lugeja saab talle vajaliku teaviku kätte temale sobival ajal
- Raamatukapi kasutamine on teenuse kasutajale tasuta
- 2021. aasta lõpul läbiviidud kasutajauuring kinnitab sellise teenuse vajalikkust

Lugemispesa kujundamine Are haruraamatukogus

Paranes raamatukogu üldilme. Remondi käigus värviti seinad ning põrand sai süvapesuga uue ilme. Remonditud ruumi kujundati lasteala, mille seina kaunistab Maris Välja poolt loodud seinamaal.

- **Tori Valla Raamatukogu II lasteraamatupäev**
- Suurenes lastekirjanduse laenutuste arv
- Laste huvi raamatukogus aega veeta on tõusuteel

Suvine lugemisbingo lastele

- Laste lugemus suveperioodil suurenes

Haridusministeeriumi poolt Tori vallale eraldatud huvihariduse ja -tegevuse arendamiseks ning erinevate innovaatiliste noorsootöö tegevuste elluviimiseks mõeldud vahendite projektirahadest said 2021. aastal osa kõik Tori valla raamatukogu harukogud. Kokku eraldati 2030 eurot.

See oli väga oluline toetus, sest raamatukogu enda eelarvest ei oleks piisanud nende tegevuste läbiviimiseks ning raamatukogu arenguks.

2.4 Personali koosseis, juhtimine ja areng

1. jaanuarist asus Sindi haruraamatukogus seni 0,5 töökoormusega töötanud erialase kõrgharidusega raamatukoguhoidja tööle 1,0 ametikohaga ja erihariduseta töötaja jätkas koormusega 0,5 juulini. Siis ta lahkus töölt omal soovil. Nüüd on Sindi haruraamatukogus kolm täiskohaga raamatukoguhoidjat ja 1,0 kohaga maja perenaine, kes abistab alati vajadusel ürituste ettevalmistamisel.

Kuni 2020. aasta lõpuni oli Suigu haruraamatukoguhoidja ka 0,3 koormusega Suigu seltsimaja juhataja. 2021. aastal jäi talle ainult Suigu raamatukoguhoidja koormus 0,7.

Tori valla raamatukogu direktor asendas haruraamatukogude töötajaid (Sauga, Suigu) haiguslehtede ning kutsekoolitusel osalemise (Tori) ajal.

Suvekuudeks kinnitati vallavalitsuse poolt raamatukogu direktori ettepanekul kõikidel haruraamatukogude tööajaks E – R, L – suletud.

Jätkus eelmisel aastal alanud traditsioon - igal kolmapäeval saatis raamatukogu direktor kõikidele töötajatele meili „Kiri kolleegidele“, mis on osutunud heaks mittevirtuaalseks koosolekuvormiks.

Viis Tori Valla Raamatukogu töötajat läbisid 2021. aastal kohustusliku tervisekontrolli.

Kõikidele raamatukogu töötajatele makstakse terviseedendamise kulusid 60 eurot kvartalis.

Direktori käskkirjaga oli Tori Valla Raamatukogu töötajate nägemisteravuse vähenemisega seotud nägemisteravust korrigeerivate vahendite hüvitise suuruseks 2021. aastal 150 eurot.

10. detsembril toimus Sauga haruraamatukogus kõigi Tori valla raamatukogutöötajate ühine jõulupidu, mis päädis vestlusõhtuga „Naiselt naistele SANDRA VABARNA“.

2.4.1 Ülevaade täienduskoolitusest

Lisa 1

2.4.2 Maakonnaraamatukogu korraldatud koolitused

Tabel 4

Koolituse aeg	Koolituse teema	Koolitaja	Koolituse maht/kestus	Raamatukoguhoidjate arv/ KOV-de arv	Eelarve/ Koolituseks kulutatud summa
30.04.21	„Kuidas ebakindlatel ja muutuvatel aegadel säilenõtkke olla” (veebis)	Ave Eero	4 h	8	
28.05.21	„Ülevaade ulmekirjandusest” (veebis)	Reet Roosi	1 h	9	
28.05.21	„Avalik esinemine ja eneseväljendus” (veebis)	Inga Lunge	2 h	9	
24.09.21	Kirjastus Tänapäev uued raamatud	Tauno Vahter	1 h	8	
24.09.21	„Muudatuste juhtimine, nendega toimetulek. 21. sajandi raamatukogu ja raamatukogude aasta”	Ragnar Siil	4 h	8	
26.11.21	„Jaapani kultuurist ja kirjandusest”	Kairi Jets	4 h	6	
		kokku	16h		

Maakonna koolitusteks kanti Tori valla raamatukogu eelarvest Pärnu Keskraamatukogule 240,00 eurot.

2.4.3 Raamatukogutöötajate avalikud esinemised: ettekanded, loengud, koolitused.

Enamus raamatukoguhoidjate avalikke esinemisi on seotud uudiskirjanduse tutvustamisega koolides ja lasteaedades, samuti ettekanded oma haruraamatukogude tutvustamisest.

LISA 2

2.4.4 Erialahariduse omandamine.

Maarika Nõmm 06.10.2020 – 04.06. 2021	Raamatukoguhoidja kutse kompetentsusnõuetega seotud koolitusprogramm	416 akadeemilist tundi	160 eurot – koolitus 120 eurot – majutus ja sõit
---	--	------------------------	---

2.4.5 Töötajate tunnustamine.

Sindi haruraamatukogu juhataja Rita Raudsepp pälvis Aasta lasteraamatukoguhoidja 2020 tiitli. Sellega kaasnesid Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu tänukiri ja Kultuuriministeeriumi tänukiri.

2.5 Raamatukogu haldusjuhtimine.

Tori valla raamatukogu neli harukogu asuvad teistele valla allasutusele kuuluvates ruumides. Koostöö nende allasutustega on väga hea ja ruumiprogramm toimib.

- 2021. aastal teostati Are haruraamatukogu ühe ruumi remont. Edaspidi vajavad energiakulukad valgusallikad välja vahetamist säästlikumate vastu.
 - Sindi haruraamatukogu asub spetsiaalselt raamatukogu jaoks kohandatud ruumides. Aasta jooksul parandati seintesse tekkinud praod ja parandati laenutusosakonnas valgustingimusi. Tegelusruumi paigutati akustilised paneelid. Edaspidi on vajalik raamatukokku suviseks jahutuseks paigaldada konditsioneer. Raamatukogu esisele trepile on vajalik käsipuu.
 - Suigu haruraamatukogus on tekkinud vajadus värskendada fondiruumi.
 - Tori raamatukogul on Tori Põhikoolis väga valgusküllased ruumid, paigaldati 3 õhupuhastit kooli poolt.
 - Urge raamatukogu asub vanas kauplusehoones. Raamatukogu kasutuses olevad ruumid on köetavad elektriga (õhksoojuspumbad ja radiaatorid), teistes ruumides kütte puudub ja need amortiseeruvad. Olen teinud vallale ettepaneku kaaluda selle maja tulevikku.
 - Tammiste välisteeninduspunkt asub Tammiste lasteaia ühes väikeses kabinetis. Tori valla arengukavasse on sisse kirjutatud haruraamatukogu loomine Tammistesse külakeskuse osana. Valmimise aeg 2023.
- LISA 3

2.5.1 Juurdepääs liikumispuudega inimesele.

Liikumispuudega inimesel puudub täielik ligipääs ainult Urge haruraamatukogusse. Suigus on osaline ligipääs ehk siis esimesele korrusele. Teadaolevalt Suigu piirkonnas ühtegi ratastooli kasutajat ei ole, mis aga ei püsenda probleemi.

2.6 Raamatukogu arendustegevused infotehnoloogia valdkonnas

- Vallal on oma IT-spetsialist, kes haldab kogu süsteemi.
- Soetati varundusseade – kõikide töötajate arvutites olev info on varundatud.
- Tori haruraamatukogule paigaldati väline turvakaamera tagastuskasti juurde.
- Tori haruraamatukogu sai parema WI-FI võrgu.
- Viis haruraamatukogu said endale lauatelefoni asemele nutitelefoni.
- Tori haruraamatukogule soetati uus koopiamaasin.
- Tori valla raamatukogu arvutid on võetud renti. Kokku rendil 11 arvutit. Kuumaksega 240 eurot kuus. Kaks sülearvutit on ostetud varem kui 2 aastat tagasi.
- Sindi ja Sauga haruraamatukogudel on Cleveroni raamatukapid. Nendega on talvisel ajal probleeme-üksed ja sõrmistikud jäätvad, kuid lubatakse uueks hooajaks lahendus leida firma poolt.

3. Kogud komplekteerimine ja töötlemine

3.1 komplekteerimise põhimõtted ja uuendused (sh e-teavikud)

19. märtsil 2021.a kinnitas direktor käskkirjaga „Tori valla raamatukogu teavikute komplekteerimise põhimõtted ja säilitamise tähtsused“, mis on nähtavad kodulehel.

<https://torivallaraamatukogu.ee/wp-content/uploads/2021/03/Tori-Valla-Raamatukogu-teavikute-komplekteerimise-ja-sailitamise-pohimotted.pdf>

Harukogude vahel käib hinnalisemate ja teatmeraamatute komplekteerimisel koostöö. Kõik harukogud tellivad raamatud Pärnu Keskraamatukogu kaudu. Kohale toimetab raamatud raamatukogu direktor kaks korda kuus.

-annetuste osakaal kogude juurdekasvust oli 14,4 %

3.1.1 Raamatu komplekteerimine (trükis + e-raamat)

Komplekteerimine toimub vastavalt piirkondade lugejate soovidele ja nõudlusele. Kõige rohkem soovitakse ilu- ja lastekirjandust. Palju küsitakse neid raamatuid, millest on meedias juttu olnud. Raamatukaupluste müügiedetabelitel on samuti suur roll. Lasteraamatute ostmisel peetakse silmas ka „Hea lasteraamatu“ ning teiste konkursside tunnustuse saanud raamatuid. Suureks abiks on olnud komplekteerimisel „Lugemisisu“ programmiga liitunutele annetusena saadud lasteraamatud. Aastal 2021 liitusid nimetatud programmiga kõik Tori Valla Raamatukogu haruraamatukogud.

Kokku osteti Tori valla raamatukogusse 3290 eksemplari raamatuid summas 43101 eurot.

Tori valla raamatukokku soetatud raamatu keskmine hind oli 13.10 €.

Sindi haruraamatukogusse komplekteeriti 137 venekeelset ilukirjanduslikku raamatut, sest linnas rohkelt venekeelse emakeelega elanikke.

Lugeja eelistas paberkandjal raamatut, e-raamatute vastu oli huvi väga väike.

3.1.2 Perioodika komplekteerimine

Kokku telliti Tori valla raamatukogusse perioodikat summas 5726 eurot. Lisaks paberkandjale oli tellitud ka Postimehe digipakett ja Delfi pakett 5 lugejale (AIPis kasutamiseks).

Tori valla raamatukogu haruraamatukogudesse oli tellitud **40** erinevat perioodikaväljaannet.

Ajakirjanduse tellimine 2021. aastal:

Are: ajakirju 15 ja ajalehti 2 nimetust

Sauga: ajakirju 6 ja ajalehti 3 nimetust

Sindi: ajakirju 21 ja ajalehti 7 nimetust

Suigu: ajakirju 10 ja ajalehti 6 nimetust

Tori: ajakirju 13 ja ajalehti 4 nimetust

Urge: ajakirju 5 ja ajalehti 3 nimetust

Osa ajakirju saabus raamatukogusse annetustena.

3.1.3 Auviste komplekteerimine

3.2 inventuurid, mahakandmised

Kokku kustutati Tori Valla Raamatukogu fondist 7477 raamatut ja 252 aastakäiku ajakirjandust.

Osaliselt annetati mahakantud raamatud üle valla toimunud vanapaberikampaaniasse „Vanapaber pole praht“. Samuti täiendati nendega Are ja Tori bussijaamades olevaid „Rändaja raamatukogusid“, Suigu haruraamatukoguhoidja viis mahakantud raamatuid ka Pärnu Bussijaama vastavale riiulile.

4. Lugejateenindus ja raamatukoguteenused

2021. aasta detsembrikuu lõpus viidi koostöös Pärnu Keskraamatukoguga läbi:

- Tori Valla Raamatukogu kasutajate rahulolu-uuring, kuid selle tulemused selguvad alles 2022. aasta alguses. Vastas 340 kasutajat ehk 15%.
- Tori Valla Raamatukogu töötajate rahulolu-uuring. Osalusprotsent oli 100.

Sindi ja Sauga haruraamatukogudele lisandus uue teenusena raamatukapi kasutamise võimalus

- Lugejaid teenindatakse kõikides harukogudes isikut tõendava dokumendi alusel. IDkaardiga lugejaks registreerimine on tasuta. Alla 18-aastasele alaealisele annab laenutamise õiguse lapsevanema või seadusliku esindaja kirjalik nõusolek. Lugejaks registreerimisel täidetakse registreerimiskaart, mille vormi on kinnitanud Tori Valla Volikogu raamatukogu kasutuseeskirjade lisana. Programmi kaudu Urram lugejaks registreerimisega ootame pisut, sest pole jõudnud selgusele selle õiges toimimises.
- Vallavalitsuse poolt on kinnitatud tasuliste teenuste hinnakiri. Tasulised teenused: printimine, paljundamine, skaneerimine, lamineerimine, raamatukogu ruumide rent.
- Raamatukogude vaheline laenutus – RVL toimib väga hästi.
- Koduteeninduse osakaal oli tõusuteel.
- Kohviautomaadi kasutamise võimalus Sindi haruraamatukogus on küll loodud, kuid koroonatingimustes vähe kasutust leidnud.

4.1 Avaliku teabe kättesaadavaks tegemine.

Kokku on külastajate kasutuses 9 AIP-i arvutit.

AIP-i kasutatakse vähem, sest kodudes on arvutid ja nutiseadmed olemas. Rohkem kasutatakse raamatukogu avalikku wifi võrku oma sülearvutite ja nutiseadmetega. Raamatukogu arvutite kasutamine elavneb tuludeklaratsioonide täitmise perioodil, vanemaealised soovivad abi pangatehingute tegemisel.

Raamatukogutöötajad aitavad soovijatele üles leida volikogu ja vallavalitsuse materjale täites seega Tori valla teenuskeskuse ülesannet.

4.2 Raamatukogu kasutamine ja teenused. Üldistav ja muutusi näitav kokkuvõte.

Tabel 5

Raamatu- kogu	Lugejad 2020	Lugejad 2021	Muutus (+-)
Tori valla raamatukogu	2196	2274	+78

Raamatu-kogu	Külastused 2020	Külastused 2021	Muutus (+-)	Virtuaal-külast. 2020	Virtuaal-külast. 2021	Muutus (+-)
Tori valla raamatukogu	31779	33171	+1392	2361	5230	+2869

Raamatu-kogu	Laenut-d 2020	Laenut-d 2021	Muutus (+-)	Päringud* 2020	Päringud* 2021	Muutus (+-)
Tori valla raamatukogu	56056	56222	+166	1772	943	-829

Raamatu-kogu	Virtuaalürituste arv		Virtuaalüritustel osalejate arv		Virtuaalürituste järelvaatajate arv*	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Tori valla raamatukogu	0	5	0	409	0	0

Raamatu-kogu	Virtuaalkoolituste arv		Virtuaalkoolitustel osalejate arv		Virtuaalkoolituste järelvaatajate arv*	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Tori valla raamatukogu	0	0	0	0	0	0

Raamatu-kogu	Virtuaalnäituste arv 2020	Virtuaalnäituste arv 2021	Virtuaalnäituste külastajate arv 2020	Virtuaalnäituste külastajate arv 2021
Tori valla raamatukogu	0	2	0	727

4.3 RVL teenindus

Tori valla raamatukogu üks põhimõtteid on jätkuvalt - raamatud liikuma! Seda eelkõige valla piires, kuid RVL teenust tehti ka teiste Pärnumaa raamatukogudega.

RVL sisse 2815

RVL välja 1944.

Raamatute liikumist vahendas üldjuhul Tori valla raamatukogu direktor. Kaugemalt (Tartu, Haapsalu) tellimisel kasutati pakiautomaadi teenust.

4.4 Laste- ja noorteteenindus

Suur osa raamatukoguhoidjate igapäevatoos on töö lastega.

Sindi haruraamatukogus tegelevad laste- ja noorteteenindusega Rita Raudsepp ja Reelika Kullerkan. Raamatukogu juhataja Rita Raudsepp on ühtlasi ka ERÜ lasteteeninduse toimkonna juhatause liige ja tänu sellele kursis lastetööga terves vabariigis. Rita abistab vajadusel kolleegide teistes haruraamatukogudes seoses lasteürituse korraldamise ja kirjanduse komplekteerimisega. 2021. aasta näitas, kui õige ja vajalik otsus oli kooli- ja rahvaraamatukogu ühendamine Toris. Väga oluline on see, et Are haruraamatukogu on teatud aegadel avatud Are Põhikooli ruumides.

4.4.1 Laste-ja noortekirjanduse komplekteerimine

Prioriteediks on jätkuvalt laste- ja noortekirjanduse komplekteerimine. Tänu „Lugemisisu“ programmist osavõtule said kõik haruraamatukogud juurde uusi raamatuid. Värsked trükid ja uued raamatud kõnetavad ja aitavad kindlasti kaasa lugemishuvi tekkimisele. Sindi haruraamatukogus suurenes tänu „Lugemisisu“ programmile raamatute eksemplaarsus. Kõige väiksemat lugejat võib endiselt hääleraamat.

Laste-ja noorteraamatute saabumise arvestust pidasid haruraamatukogud käsitsi, sest programm Urram seda ei võimalda. Seepärast ei lisa ma seda arvu ka käesolevasse aruandesse.

Oluliseks peeti tellida kõik auhinnatud ja konkurssidel tunnustuse saanud raamatud. Abiks olid Eesti Lastekirjanduse Keskuse soovitusel. Tihedat ja vahel ainult haruraamatukogude poolt soovitud koostööd tehti koolide ja lasteaedadega, arvestati emakeele- ja lasteaiaõpetajate soovidega.

4.4.2 Laste-ja noorte raamatukogu kasutamine

Tabel 6

Rmtk	Lug-d 2020	Lug-d 2021	Muutus (+/-)	Külast-d 2020	Külast-d 2021	Muutus (+/-)	Laenut 2020	Laenut 2021	Muutus (+/-)
Tori valla raamatuk ogu	953	989	+36	11975	11079	-896	11385	10573	-812

Laste külastuste ja laenutuste arv vähenes seoses koolide distantsõppe perioodidega ja ärajäänud sündmustega.

4.4.3 Laste-ja noorteteenindus, s.h lugemisharjumuste kujundamine ja arendamine.

Kahjuks takistas 2021. aastal koroonaviruse levik raamatukogu sündmuste korraldamist ja häiris plaanitud raamatukogu tööd.

2021. aastal kasvas lastest raamatukogu kasutajate arv, kuid eriolukorra, distantsõppe, ärajäänud sündmuste ning isolatsioonide tõttu vähenesid laenutuste ja külastuste arv.

Kõik kuus Tori Valla Raamatukogu haruraamatukogu osalesid Eesti Lastekirjanduse Keskuse eestvedamisel toimivas „Lugemisisu“ programmis. Kokku lõpetas programmi pea 80 last.

Jätkus projekt „Pisike puu“ – see innustab peresid tutvuma oma piirkonna raamatukogus pakutavate teenustega.

Lapsed ja noored laenutasid ka koolikirjandust ning sõprade soovitatud raamatuid.

Are haruraamatukogu tõdeb, et põhikooli vanema astme osas kahjuks muutusi ei ole - lugemisisu kipub vähenema.

2021. aastal alustas Sindi haruraamatukogu uudiskirjanduse tutvustamist Sindi Gümnaasiumi ja Sindi Lasteaia õpetajatele ning Tammiste lasteaia ja Tammiste Lasteaed-alkkooli I klassi õpetajatele.

Sindi haruraamatukogu pakkus jätkuvalt välja võimalusi lastevanematele tuua oma lapsed osalema projektis „Lugemine käppa“, kus laste harjumus olla koos raamatuga paraneb lugemiskoerale ette lugedes.

Tori haruraamatukogu raamatukoguhoidja saadab kord kuus meili kooli õpetajatele uudiskirjandusest ja raamatukogutundidest. Õpetajatega saavad kokkulepitud raamatukogutunnid ja muud üritused. Tihenenud on ka koostöö Tori lasteaiaaga.

4.4.4 Laste- ja noorteüritused: ülevaade, millised olid põhiteemad ja millised suuremad üritused. LISA 4

2021. aastal jäid kahjuks mitmed suuremad plaanitud sündmused koroonaviiruse tõttu ära.

Eraldi vajavad märkimist:

- „Lugemisisu“ tundide ettevalmistamine ja läbiviimine.
- Tori Valla Raamatukogu ühine „Suvine lugemisbingo“.
- Tori Valla Raamatukogu II lasteraamatupäev – toimus koroonatõttu piirkonniti, osales 67 last.
- Are raamatukoguhoidja viis läbi Are Kooli mälumänge. 2021. aasta kevadel jätkus mälumängusari kontaktivabalt ja veebipõhiselt quizziz.com keskkonnas.
- Tori Põhikoolile valmis oma lugemisbingo.

4.5 Erivajadustega sihtrühmade teenused

Kõik soovijad saavad vajadusel teenindatud. Sel aastal tellisid koduteenindust eakad inimesed, kes ei soovinud rahva sekka minna või elasid väga kaugel, neile viis näiteks Are raamatukoguhoidja raamatud-ajakirjad koju või postkasti. Suigus kasutab koduteenust üks sotsiaalmaja elanik. Tellimused esitati põhiliselt telefoni teel. Toris ja Sindis viib hooldustöötaja teavikuid neile, kes koos koduhooldusega soovivad ka muid teenuseid.

Tabel 7

	Kordade arv	Teenuste arv	Kasutajate arv
Koduteenindus	328	328	32

Tabel 8

Teenused teistele asutustele	Ürituste arv	Osavõtjate arv
0	0	0

4.6 Raamatukogu kui kohalikku pärandit jäädvustav, elukestvat õpet toetav ja vabaaja võimalusi pakkuv kultuurikeskkond

4.6.1 kohalikul tasandil

2021. aastal oli Tori Valla raamatukogu haruraamatukogudes näituseid ja väljapanekuid kokku **179** ja sündmustel osalejaid **2051**. Paljud näitused liikusid erinevate haruraamatukogude vahel.

Are:

- Marko Šorini fotonäitus „Sindi läbi telefonikaamera“
- Mati Michelise ja Raimo Aasa „Äratuskell karikatuurides“
- Tanel Dubrovnini joonistuste näitus.

Sauga:

- Marko Šorini fotonäitus – „Sindi läbi telefonikaamera“
- Helen Parmeni fotonäitus „Paisust kärestikuni“
- Jaunika Jartsevi graafiliste piltidega näitus "Loomeloomad"

Sindi:

- Rita Talisoo fotonäitus
- Helen Parmeni fotonäitus „Kaameraga Sindis“
- Joosep Ailiste loodusfotode näitus
- Raimo Aas ja Mati Michelis karikatuurinäitus „Häirekell karikatuurides“ koos avamisega – Leidis kajastust ka AK-s
- Tiina Tagobert maalinäitus „Hingerahu otsides“ koos avamisega
- Eesti muinsuskaitse päevade raames näitus „Sindi vabriku pärandvara“
- Arko Kask fotonäitus
- Aneli Toht personaalnäitus taaskasutusest

Suigu:

- Toomas Toimeta mudelautode kogu näitus
- Valik Eesti Mündiäri meenemüntidest
- „Kui ma oleksin vanaisa“ – Kadi Kurema graafikanäitus
- „Äratuskell karikatuurides“ Mati Michelise ja Raimo Aasa karikatuurid

Tori:

- Teele Tederi heegeldatud vaipade ja tikitud patjade näitus
- Liivia Koolme keraamikanäitus „Mul savi“
- ARSi kunstistuudio näitus
- Maie Tamme loodusmaalide näitus
- ARS kunstistuudio maalinäitus
- Liivia Koolme ehete näitus

Koostööpartnerid aastal 2021 (ruumide riskasutus, koostööd ettevõtmiste organiseerimisel):

Are

- Are Põhikool
- Tori Valla Raamatukogu töötajad

- Eakate klubi Pääsusilmad
- Are Huvikeskus
- Are Noortekeskus

Sauga

- Jänesselja lasteaed
- Sauga Põhikool
- Sauga ANK
- Kirjandushuviliste selts Luule

Sindi

- Sindi gümnaasium
- Sindi lasteaed
- Sindi muuseum
- Sindi seltsimaja
- Sindi avatud noortekeskus
- Paikuse avatud noortekeskus
- Tammiste Lasteaed-alkkool

Suigu

- Eakate klubi Tuluke
- Are Kooli Suigu lasteaed
- Are Avatud Noortekeskuse Suigu Noortetuba

Tori

- Tori Põhikool
- Tori lasteaed
- ARS Kunstistuudio

Urge

- Tammiste Lasteaed-alkkool

Ene Michelis on Tori valla volikogu kultuurikomisjoni liige.

4.6.2 riiklikul tasandil

Sindi haruraamatukogu juhataja Rita Raudsepp on ERÜ lasteteeninduse toimkonna juhatuse liige.

4.6.3 rahvusvahelisel tasandil

4.7 Raamatukogu koolituskeskusena kasutajatele.

2021. aastaks planeeritud iganeljapäevased arvutikoolitused haruraamatukogudes jäid seoses koroonaga enamjaolt plaanideks. Individuaalkoolitused toimusid vastavalt inimeste soovidele ja vajadustele, näiteks pangatoimingute tegemine, digiallkiri, tuludeklaratsioonide täitmine, e-PRIA-s aruannete esitamine ja toetuste taotlemine ja sotsiaalmeedia kasutamine.

Individuaalkoolituse sihtrühmaks olid eakamad inimesed. Eakate õpetamine on aeganõudev ja korraga on võimalik olla ainult ühe inimese päralt. Tõiseks kujunes periood COVID tõendite väljaprintimisel.

TÕN-i koordineerimine läks üle vallaametnikule ja oli aastal 2021 Tori vallas väga kaootiline.

Sindi haruraamatukogus alustas tegevust Raamatukohvik, kus viiakse läbi kirjanduse tutvustamist ja arutelusid täiskasvanutele.

Suigu haruraamatukogu viis koostöös MTÜ Suigu piirkonna külade kultuuriseltsiga läbi järgmised töötoad

Kuupäev	Töötoa nimetus	Osalejate arv
27.-28.02	Punume pajust ja toomingast	5
17.11	Seepide valmistamise töötuba	5
22.11	Qulling tehnika töötuba	4
01.12	Küünalde valamise töötuba	5
13.12	Karpkaardi valmistamise töötuba	9
26.12	Küünalde valamise töötuba	6

Tori haruraamatukogus on jätkuvalt peamiseks sihtrühmaks Tori Põhikooli õpilased ja õpetajad – lõimumispäev.

4.8 Raamatukoguteenuse turundus ja väljaanded

- Tori Valla Raamatukogu kodulehekülg www.torivallaraamatukogu.ee.
- Tori valla raamatukogu igal harukogul on oma Facebooki lehekülg.
- Are haruraamatukogul on blogi aadressil www.areraamatukogu.wordpress.com.
- Sindi harukogul olemas on Instagrami konto (232 jälgijat).
- URRAMi lugejaportaalis on võimalik tutvuda iga haruraamatukogu uudiskirjandusega.
- Valla kodulehekülg ja ajaleht Tori Valla Teataja raamatukoguürituste reklaamimiseks ja kajastamiseks.
- Raamatukogu tegevusi kajastavad ka koostööpartnerite kodulehed ja FB lehed (näiteks Are ja Tori koolide kodulehed).
- Sindi ja Sauga haruraamatukogu tegemiste vastu on huvi tundnud ajaleht „Pärnu Postimees“, kus on ilmunud artiklid:
10.09.2021 „Sindis ja Saugas saab raamatuid kontaktivabalt“
24.04.2021 „Aasta lasteraamatukoguhoidja Rita Raudsepp: Kust tuleb lugemisisu, kui lugema peab pool sajandit vanu raamatuid?“
- Pärnu Postimehe kultuurireklaamis on kajastatud info Tori valla raamatukogude näituste kohta.
- Sindi haruraamatukogus toimunud karikatuurinäituse avamist kajastas ERR saates „AK“.
- 2021. aastal lisasime kõik Tori valla raamatukogu haruraamatukogude info Wikipediasesse.
- Ene Michelis artikkel ajakirjas „Nukits“ „Rita Raudsepp – raudselt raamatuinimene“
<https://elk.ee/lastekirjandus/valjaanded/ajakiri-nukits/nukits-2021/>

4.9 Andmebaasid.

Kodulehe vahendusel pakutakse lugejaile viiteid Are topoteegile.
Kodulehel on olemas e-kataloog, mis seotud URRAMi programmiga.

5. 2022. aasta tegevused

- Tammiste külakeskusesse rajatava raamatukogu programmilahenduse planeerimine (planeeritud valmimisaeg 2023)
- Sindi haruraamatukogu 140. sünnipäeva tähistamine.
- Are haruraamatukogu 105. sünnipäeva tähistamine.
- Tori valla raamatukogu 2021. aasta detsembris läbiviidud kasutajate ja töötajate rahulolu-uuringu tulemuste analüüsimine – kaasatud Pärnu Keskraamatukogu arendusjuht Krista Visas.
- Töötajatele koostöövestluste läbiviimine.
- Ülevallalise Tori valla mälumängu traditsiooni jätkamine.
- Suigu haruraamatukogu fondis olevate teavikute varustamine triipkoodidega. Umbes 1700 raamatut vajavad veel triipkoodi lisamist.
- Tori valla raamatukogu lugemismängu „Lugemise proovikivi 2022“ läbiviimine.
- Are haruraamatukogu kaugtöökooha loomine (eelarve kinnitamisel).
- Töösisekorraeskirjade ülevaatamine.
- Riskianalüüsi läbiviimine.

Ettepanekud, mida oleks endiselt vaja lahendada

- Vajalik on raamatukoguprogrammi Urrami edasiarendus ja kaasajastamine (ettepanekud töörühmale tehtud).
- 2021. aasta statistiline aruanne on esitamata, sest selleks puudub võimalus Rahvusraamatukogu poolt. Arvulised näitajad tuli kokku liita Exelit kasutades. RIKS programm võimaldas seda otse programmist, Urram mitte.
- Tekstilise aruande kaasajastamine.

Ene Michelis
Tori Valla Raamatukogu direktor
/allkirjastatud digitaalselt/

8. veebruar 2022.a

LISA 1. Personali koolitus

Raamatukogu nimi	Koolituste arv	Koolitustundide arv (koolituse maht)	Koolituseks kulutatud
Tori Valla Raamatukogu	119	381	620

LISA 2. Raamatukogutöötajate avalikud esinemised

Malle Pajo – Are haruraamatukogu

- Uuema noortekirjanduse tutvustamine Are Koolis.
- „Lugemisisu“ tundide läbiviimine.
- Erinevate raamatukogutundide läbiviimine Are Koolis.
- Jutuhommiku „Hingedeaja pajatused“ läbiviimine eakate klubis „Pääsusilmad“.

Anne Koppel – Sauga haruraamatukogu

- „Lugemisisu“ programmi teematunnid Sauga Põhikooli 1. - 3. klasside õpilastele.

Rita Raudsepp – Sindi haruraamatukogu

- Esinemine ERÜ lasteteeninduse toimkonna veebikoosolekul 03.03.2021 ja 25.08.2021. Teemaks raamatukogude lasteosakondades raamatute vanuselise liigitamise tähistamine.
- Osalemine raamatukogupäevade mälumängul 20.10.2021.
- „Lugemisisu“ programmi teematunnid Sindi lasteaia ja gümnaasiumi ning Tammiste lasteaed-alkkooli lastele.
- Sindi haruraamatukogu tutvustamine Tartu maakonna raamatukogutöötajatele 11. augustil.

Viiu Tamla

- „Lugemisisu“ tundide läbiviimine.

Maarika Nõmm – Tori haruraamatukogu

- Raamatukogutundide läbiviimine Tori Põhikooli õpilastele.
- Uuema kirjanduse tutvustamine Tori Põhikooli lastele ja noortele.
- „Lugemisisu“ programmi tundide läbiviimine Tori Põhikooli lastele.
- „Tori kooli lugemisbingo“ tutvustus Tori Põhikooli õpilastele.
- Harry Potteri teemalise koolivaheaja viktoriini tutvustus ja läbiviimine.
- Tori bussijaamas „Rändaja raamatukogu,, avamine.

Ene Michelis

- Tori valla raamatukogu tutvustamine esitlusega Tartu maakonna raamatukogutöötajatele 11. augustil.
- Tori valla raamatukogu tutvustamine Tori Põhikooli õpetajatele 19.augustil.

- Tori valla raamatukogu tutvustamine esitlusega Viljandi vallajuhtidele 14. septembril.
- Esinemine Tori valla beebipäeval juunis.
- Ettekanne Tori Valla Raamatukogu nõukogu ees raamatukogu tööst 28. septembril.

LISA 3. Raamatukogude ehitamine, renoveerimine, remondid

Raamatukogu nimi	Teostatud tööd (2021)
Are	Suure saali remont (värvimistööd, põrandate sügavpesu)
Sindi	Parandati seintesse tekkinud praod ja laenutusosakonnas parendati valgustingimusi. Tegelusruumi paigutati akustilised paneelid.
Tori	Elektrijuhtmestiku osaline vahetus.
Suigu	Remonditi ära lasteraamatute riulid ja saeti madalamaks fondiruumis olevad riulid, et raamatukogusse rohkem valgust ja õhku lisada. Paigaldati uued näitusesiinid.

LISA 4. Laste ja noorteüritused

Raamatukogu nimi	Ürituse nimi	Osavõtjate arv
Are raamatukogu	15.01.Lugemisisu tund 3. klassile. Uute raamatute tutvustus.	16
	18.01. Are Kooli veebimälumäng 3. voor	125
	22.1 Lugemisisu illustratsioonitund 2. klassile	16
	11.02 Sipsikutund 1. klassis	20
	19.02 . Are Kooli veebimälumäng 4. voor	130
	15.03 . Are Kooli veebimälumäng 5. voor	121
	2.04. Rahvusvahelisele lasteraamatupäevale pühendatud veebiviktoriin lastekirjandusest	?
	12.04. Are Kooli veebimälumäng 6. voor	128
	6.05. Kirjandusmängu Pärnumaa maakondlikuks vooruks ettevalmistus ja osalemine	3
	21.05. Lugemisisu õuetund 2. klassile „Linnud“	16
	7.06 Lugemisisu pidulik lõpuüritus	11
	8.09. 1. klassi esmatutvus raamatukoguga	12
	16.9. Raamatukogutund 5. klassile „Mis on teabekirjandus?“	24

	16.09. Suvise lugemisbingo lõpuüritus	14
	30.09. 1. klassi külaskäik raamatukokku „Raamatute imeline maailm“	12
	5.10. Lugemisisu illustratsioonitund 2. klassile	21
	5.10. Lugemisisu tunnid 4. klassile „Teeme ise ajakirja“	16
	7.10. Lugemisisu tund 1. klassile „Raamatu teekond“	12
	8.10. Lugemisisu tunnid 3. klassile „Teeme ise ajakirja“	16
	12.11. „Klaabu, Topi, Nublu ja teised vahvad sellid“ (Jaan Rannap 90) 3. ja 4. klassile	32
	17.11. Uuema noortekirjanduse tutvustus 8. klassile	12
	18.11. Põhjamaade kirjanduse nädal „Unistused ja igatsused“ 3. ja 4. klassile	32
	19.11. Põhjamaade kirjanduse nädal „Unistused ja igatsused“ 1. klassile	12
	24.11. Uuema noortekirjanduse tutvustus 7. ja 9. klassile	29
	25.11. Uuema noortekirjanduse tutvustus 5. klassile	25
	25.11. Tori valla raamatukogu II lasteraamatupäev	15
	30.11. Lugemisisu tund 2. klassile	21
	15. ja 16.12. Jõulueide jututuba	22
Sauga raamatukogu		
	„Lugemisisu“ programmi lõpetamine	26
	Suvised „Lugemisbingo“ lõpetamine	3
	„Lugemisisu“ programmi tutvustamine 3. klassile	17
	„Lugemisisu“ programmi tutvustamine 2. klassile	21
	„Lugemisisu“ programmi tutvustamine 1. klassile	22
	Ettelugemispäev Jänesselja lasteaia Lepatriinu rühm	16

	Ettelugemispäev Jäneselja lasteaia Nublu rühm	10
	Tori valla raamatukogu II lasteraamatupäev	9
	Piparkoogi maailmaga tutvumine Jäneselja lasteaia Mõmmikud	10
Sindi raamatukogu		
	Lugemiskoerte programm „Lugemine käppa“	18
	Lugemisisu 2020/2021 programmi lõpetamine	57
	Suvine lugemisbingo	37
	Väljakutse Tund enne und mobla peost naudi und	12
	Lugemisisu alustamine	150
	Ettelugemispäevad „Ega mets tühi pole“	20
	Tori valla raamatukogu II lasteraamatupäev	15
	Viktoriin Pärnumaa ajaloost Sindi ja Paikuse Noortekeskuste noortele	13
Suigu raamatukogu		
	Tori valla raamatukogu II lasteraamatupäev	15
	Lugemisisu Lepatriinu rühmale (2 korda)	24
	Ettelugemispäev lasteaias (2 rühma)	21
Tori raamatukogu		
	Suvine lugemisbingo	3
	Lugemisisu autasustamine	20
	„Harry Potteri“ viktoriin	5
	Tori Põhikooli lugemisbingo	3
	Raamatukogu tutvustus lasteaiale	30
	Raamatukogutunnid Tori Põhikooli õpilastele	410
	Tori valla raamatukogu II lasteraamatupäev	9
	Lõimingupäev Tori Põhikooliga	100
Urge raamatukogu		
	Tori valla raamatukogu II lasteraamatupäev	8

LISA 5. Raamatukoguteeninduse maakondliku koordineerimise ülesannete täitmine

Kuidas on maakonnas täidetud raamatukoguteeninduse maakondliku koordineerimise ülesandeid? Palun analüüsige ja andke hinnang iga koordineerimisülesande osas:

KOGUDE KOMPLEKTEERIMINE JA TÖÖTLEMINE

Väga rahul.

RAHVARAAMATUKOGUDE TEGEVUSEKS VAJALIKE BIBLIOGRAAFIA-, TÄISTEKST- JA MUUDE ANDMEBAASIDE LOOMINE JA PIDAMINE

Ei oska öelda.

RAHVARAAMATUKOGUDE STATISTILISE ARUANDLUSE KORRALDAMINE JA TEGEVUSE ANALÜÜSIMINE

2021. aasta statistilise aruande mitteesitamise võimalus tõi kaasa olukorra, kus tekstilise aruande koostamiseks tuli rohkem käsitsi tööd teha ja kindlasti on arvulistes näitajates hiljem vahed sees.

ERIALANE NÕUSTAMINE JA RAAMATUKOGUTÖÖTAJATE TÄIENDUSKOOLITUSE KORRALDAMINE

2021. aastal toimunud täienduskoolitused meeldisid raamatukoguhoidjatele, küll aga võiks koolitusplaan olla pikaajalisemalt ette teada ja koolituspäevade ajakava täpsemalt ette antud.

Väga vajalikud olid direktorite veebikoosolekud kord kuus.

TEATMEBIBLIOGRAAFILISE TÖÖ KORRALDAMINE

Ei oska öelda.